

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS DOM

Mål nr
5961-10

meddelad i Stockholm den 25 november 2011

KLAGANDE

Polismyndigheten i Kronobergs län
Box 1211
351 12 Växjö

MOTPART

AA

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Kammarrätten i Jönköpings dom den 15 september 2010 i mål nr 1910-10, se bilaga

SAKEN

Omhändertagande av vapen

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta förvaltningsdomstolen upphäver kammarrättens dom och fastställer förvaltningsrättens domslut.

Dok.Id 113020

Postadress
Box 2293
103 17 Stockholm

Besöksadress
Wallingatan 2

Telefon
08-561 676 00

E-post:
hogstaforvaltningsdomstolen@dom.se

Telefax
08-561 678 20

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-12:00
13:00-16:30

YRKANDE M.M.

Polismyndigheten i Kronobergs län fullföljer sin talan samt anför bl.a. följande. Att inneha skjutvapen är ingen allmän rättighet utan förutsätter ett ansvarstagande från vapeninnehavarens sida. Polismyndigheten omhändertar regelmässigt skjutvapen hos en person som gjort sig skyldig till grovt rattfylleri. Skälet till detta är att grovt rattfylleri är ett så pass allvarligt brott att det normalt ska diskvalificera en vapeninnehavare från att inneha skjutvapen. Att göra sig skyldig till trafiknykterhetsbrott innebär att man visar likgiltighet inför andra människors liv. Den höga alkoholkoncentrationen i kombination med det trafikfarliga körsättet och övriga omständigheter visar på sådana brister i AAs omdöme som inte är förenligt med tillstånd att inneha skjutvapen.

AA bestrider bifall till överklagandet samt anför bl.a. följande. Han är ångerfull och besviken på sig själv men har tagit sitt straff. Han dömdes till en månads fängelse och fick körkortet indraget. Han är yrkeschaufför och för att få behålla sitt arbete fick han installera alkoholås till en kostnad om 100 000 kr. Han går hos en anvisningsläkare. Han har lämnat prover i ett år och ska fortsätta gå där i ett år till. Proverna är mycket bra enligt läkaren. Han har skött sina vapen i många år. Han är en lugn och ansvarsfull person. Han har varken alkohol- eller missbruksproblem, vilket anvisningsläkarens intyg visar.

Rikspolisstyrelsen har på Högsta förvaltningsdomstolens begäran avgett yttrande i målet och anför bl.a. följande. Svensk vapenlagstiftning är mycket restriktiv i sin syn på medborgarnas rätt att inneha skjutvapen. Att inneha skjutvapen är ingen medborgerlig rättighet utan en förmån som en person kan erhålla om kraven i lagstiftningen i övrigt är uppfyllda. En av grundförutsättningarna för tillstånd att inneha skjutvapen är att man bedöms vara lämplig att inneha vapen. I denna bedömning ingår att kontrollera om personen kan anses pålitlig, omdömesgill och laglydig. All brottslighet har betydelse för bedömningen av lämpligheten att inneha skjutvapen. En misstanke eller dom om rattfylleribrott har särskilt stor betydelse då brottet är av sådan art att missbruksproblem kan misstänkas och brottshandlingen kan medföra livsfara för andra. Ett grovt rattfylleribrott inträffar

sällan av misstag eller okunskap utan är ett medvetet risktagande. Redan en rapporterad misstanke om grovt rattfylleri är en tydlig indikation på ett bakomliggande alkoholmissbruk. Forskning har visat att det vid grovt rattfylleri i en övervägande del av fallen finns ett bakomliggande alkoholmissbruk. För att komma tillrätta med alkoholproblem räcker det inte alltid med pedagogiska lösningar utan ofta krävs helt andra åtgärder, t.ex. professionell behandling. I de fall det finns misstanke om missbruks- eller beroendeproblem bör en vapeninnehavare inte tillåtas att inneha skjutvapen innan dessa problem uteslutits. I det nu aktuella fallet har innehavaren rapporterats misstänkt för grovt rattfylleri. I ett sådant fall ger inte vapenlagens (1996:67) regler utrymme för annan tillämpning än att omhänderta den misstänktes skjutvapen i avvaktan på utredning om innehavarens lämplighet som vapeninnehavare. Rikspolisstyrelsen delar därför polismyndighetens bedömning att förutsättningar för omhändertagande förelåg.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Ett tillstånd att inneha skjutvapen ska enligt 6 kap. 1 § vapenlagen återkallas av polismyndigheten om tillståndshavaren visat sig vara olämplig att inneha skjutvapen.

Enligt 6 kap. 4 § vapenlagen ska polismyndigheten besluta att ett vapen med tillhörande ammunition ska tas om hand om det finns risk att vapnet missbrukas eller det är sannolikt att tillståndet att inneha vapnet kommer att återkallas och särskilda omständigheter inte talar emot ett omhändertagande.

Av utredningen i målet framgår bl.a. följande. AA stoppades av polisen den 3 april 2010 efter att ha fört personbil genom Markaryd trots att han var berusad. Mätning visade att hans utandningsluft innehöll en alkoholhalt om 0,84 milligram per liter (1,68 promille alkohol i blodet). Polismyndigheten omhändertog med anledning av händelsen hans skjutvapen och ammunition.

Frågan i målet är om polismyndigheten gjorde rätt som beslutade att omhänderta vapnen och ammunitionen.

Högsta förvaltningsdomstolen gör följande bedömning.

Det förhållandet att någon misstänks för grovt rattfylleri får i normalfallet anses indikera att vederbörande kommer att bedömas som olämplig att inneha skjutvapen. Det finns därmed sannolika skäl för antagandet att tillståndet kommer att återkallas.

Som kammarrätten funnit har den aktuella brottsmisstanken således utgjort skäl för polismyndigheten att omhänderta AAs vapen och ammunition för att närmare utreda hans lämplighet att inneha skjutvapen. Det förelåg enligt Högsta förvaltningsdomstolens mening inte några sådana särskilda omständigheter som skulle kunna motivera att omhändertagande underläts. Polismyndigheten hade således fog för sitt beslut. Överklagandet ska därför bifallas.

Susanne Billum

Margit Knutsson

Henrik Jermsten

Olle Stenman

Erik Nymansson

Jennie Wenneberg

Föredragande justitiesekreterare

Avd. II

Föredraget 2011-11-02